

Esperantoは心の国境を消すことばです

Organo de HOKKAJDA ESPERANTO-LIGO

Heroldo de HEL

N-ro 106 februaro 2006

HOKKAJDA ESPERANTO-LIGO

北海道エスペラント連盟

ĉe HOŠIDA Acuŝi

〒053-0844 苫小牧市

Miyanomori 2-18-18, TOMAKOMAI

宮の森町2丁目18-18

053-0844 JAPANIO

星田 淳 方

TEL-FAKS:0144-74-2539

Retadreso: czw06615@nifty.ne.jp

hosidaacusi@kir.biglobe.ne.jp

Postgirkonto (郵便振替) : 2700-6-17075

*Sekretario: SATOO Eiji

*事務局: 佐藤英治

TEL(poŝ):090-2054-8751

TEL-FAKS:0144-58-2174

Retadreso : zamenhof@ka2.so-net.ne.jp

*TTT-ejo : <http://www5d.biglobe.ne.jp/~hel/jp/index-j.htm>

[Enhavo/目次]

- 表紙、Enhavo/目次 P. 1
- Mottai-nai(もったいない;Kiel ni komentu?)/HOŠIDA Acuŝi P. 2
- Printempo (el "Kvar sezonoj en Hokkajdo")
/ 北海道の春/SIRAHAMA Haruhisa (白濱晴久) P. 3
- PACIFIKO jubileas/Aleksandr TITAJEV(Vladivostok)
ウラジオストク・エスペラントクラブ25周年 P. 4
- Danke ricevitaj -受領郵便物- (星田淳) P. 7
- Forpasis Samideano KAWAHARA Kazuya
カワハラ・カズヤさん死去/HOŠIDA Acuŝi P. 8
- [第2回委員会報告] Protokolo de la 2-a Komitata Kunsido P.10
- Memorkunvenoj por AIZAOA Rjoo
相沢良没後70周年 講演と文化のつどい/HOŠIDA Acuŝi P.11
- [編集後記/Redaktanto parolas ...] P.12

Mottai-nai (もったいない; Kiel ni komentu?)

HOSIDA Acusi

ケニア政府副環境相でノーベル平和賞受賞者(女性)、ワンガリ・マータイさんは日本で聞いた「もったいない」という言葉に意味に大きな感銘を受け、昨年国連での演説に引用したことはニュースになってましたね。ちょっと関係のTTT-ejo (ウェブサイト)から読んでみると …。

そんな彼女が、国連で強烈なアピール。

- ・先進国の過剰消費の陰で、資源の分配を十分受けられない途上国の人々がいることに思いをめぐらすべきだ。
- ・我々は無視されたと感じたり、虐げられていると感じることがない世界を目指すべきだ。
- ・もったいないという考え方が世界に広がり、不平等がなくなれば新たなテロを防止できる。

なるほど …… と感じていたら、苫小牧民報(2月15日、夕刊時評)にも出ていた。

マータイさんは言う。「Mottainai を世界に通じる環境標準語にしよう」
「Mottainai という概念を世界に伝えよう」と。その心は、消費削減、再使用、再利用にあるようだ。「次世代に残そう」とも訴えている。

「もったいないは、日本の美德」ともマータイさん。「うーん」。うなってしまう。確かに日本の美德だったに違いない。ところがこの美德、どうにも日本人の心から消え失せようとしていると思えてならない。 ……

外国人のマータイさんに日本の美德の教えをこうとは、何と情けないことか。 ……

さて、エスペラントでは「もったいない」をどう表現したらいいか。日本語エスペラント辞典(宮本正男)では dankinda, domaĝa, malpia などが出ている。確かにケースバイケースで(laŭokaze) その意味で使うことはできる。「日本の美德」を思い返してみると、古くからの世界観-自然観、つまりすべてのものが自然からの恵み、または自然と人間の営みの成果で、自分たちはそれをいただいているのだ、という考えが基本になっていたと思う。

こうしてみると Ainaj Jukaroj を編集した時解説につけた La gento aina, minoritato en Japanujo にある「アイヌの自然観」と一致していることがわかる。アイヌ語原文にも、それに当たるような単語(aenunuke kusu)があった。

[要約]

La 4an de marto 2005, en Novjorko, ĉe unu el komitatoj de UN por virina plibona vivo S-ino Wangari Maathai, nobelpremiito el Afriko alvokis

al la ĉeestantoj akorde sekvi vorton, "Mottai-nai" en la japana.

Do kiel ni esprimu la vorton en Esperanto? En Japana-Esperanta Vortaro troviĝas kelkaj vortoj "dankinda, domaĝa, malpia", certe utiligeblaj laŭ okazoj. Tamen mi devas nun atentigi, ke sub la vorto "Mottai-nai" kuŝas tradicia japana mondrigardo. Tio estas kompreno, ke ĉiu akiraĵo el naturo estas donaco el naturo(dioj de ĉielo kaj tero) kaj homaj laboroj.

Tiu kompreno estas tute simila al aina mondrigardo komentita en "Ainaj Jukaroj" eldonita de Hokkajda Esperanto-Ligo.

P r i n t e m p o (el "Kvar sezonoj en Hokkajdo")

北海道の春

SHAHAMA Haruhisa (白濱晴久)

Kiam marto venas, sunradioj fariĝas varmete. La neĝo sur tero plimalmultiĝas tagon post tago. Homoj sentas, ke ĉiu planto kaj animalo ekaktivigas sian vivadon. Ĝermado de longstilusa saliko estas antaŭsigno de la printempo. Printempo en neĝlando estas speciale hela. Arboj ekvestigas per freŝa verdajo, kaj tiam brilanta neĝo sur malproksima montaro prezentas verdajon pli hela. Figuro de homoj liberigitaj de peza kostumo flagras en aeroflagreto. Kamparo koloriĝas pale blue pro blujaj koridalioj(engosakuo-floroj) kaj en arbaro tero ornamas sin per purpuraj eritronioj. Precipe grupo de blankaj mefitbrasikoj en marĉejo absorbas homojn. Ĝojaj promenantoj reaperas en parko.

Mangeblaj montoherboj kiel sasaidoj kaj aralioj liveras printempan guston. Amareta gusto de petazitaj ŝosoj verŝajne rememorigas hejmkampon.

[Komentas HOSIDA]

前号の「冬」に続いて今度は「春」。北海道の四季をエスペラントで書いてみた白濱さんの文を連載します。ここに出る花の名前などにもなじんで下さい。そのため「単語帳」をつけました。5月合宿のとき使えますね。

[単語帳]

longstilusa saliko: ネコヤナギ, aerofragreto: かげろう (陽炎),
blujaj koridalioj(engosakuo-floroj): エゾエンゴサク (ラテン語学名 *Corydalis ambigua*),
purpuraj eritronioj: カタクリ (*Erithronium japonicum*),
mefitbrasiko: ミズバショウ, sasaido: ササの芽 (北海道でとるタケノコは実はチシマザサ=ネマガリダケの芽、学名は *Sasa kurilensis*(Rupr) Makino,
aralio: ウド, これは草だが、これに似た木の芽をつむ山菜は arba aralio でタラノキのこと。petazito: フキ, petazitaj ŝosoj (フキの芽) で フキノトウを表しているが、あれは「フキの花芽」なので、植物学的には別の正確な表現があるかもしれない。

PACIFIKO jubileas

ウラジオストク・エスペラントクラブ25周年

Aleksandr TITAJEV(Vladivostok)

En oktobro 2005 la Vladivostoka E-klubo PACIFIKO festis sian 25-an jubileon kune kun la japanaj esperantistoj el Hokkajdo, venintoj laŭ la speciala invito. Sed la historio de E-movado en Vladivostoko kaj Fora Oriento havas komencon pli pli frue, kiam en 1891 Fjodor Postnikov, veninta el St.Peterburgo militservi, fondis en Vladivostoko la unuan Esperanto-grupon kaj en 1901 refondis ĝin kiel Vladivostokan filion de St.Peterburga E-societo ESPERO. La 7-an de Oktobro 2005 dum la matena programo de la ĉefa regiona radio prelegis tre konata esploristino Nelly Mizj pri kelkaj faktoj, ligitaj kun la E-movado en Vladivostoko.

Ĝia traduko, farita de Gennadij Ŝlepĉenko sekvas sube:

Unu el interesaj paĝoj de multnacia historio de Vladivostoko estas ligita kun internacia lingvo Esperanto. La 6-an de oktobro 1901 en Vladivostoko estis fondita Societo de esperantistoj kiel filio de E-societo "Espero". Esperanto-movado en Vladivostoko kunligis homojn de diversaj naciecoj kaj sortoj. Inter ili estis franco Viktoro Lebren, japano Ftabatej Ŝimej, rus-devena usonano Fjodor Postnikov. Ftabatej Ŝimej, fama japana verkisto kaj specialisto pri rusa literaturo, tradukisto de verkoj de Gonĉarov kaj Turgenjev, vizitis Vladivostokon en 1902. Dum tri semajnoj li aktive kontaktis kun vladivostokaj esperantistoj kaj ĉiam partoprenis en kunsidoj de tiuj, konversaciis kun konataj regionaj esploristoj kiel Lozickij, Lusakovskij. La renkontiĝoj ekscitis en li grandan intereson al la internacia lingvo. Poste, en 1906 li tradukis en japanan lingvon "La Krestomatio de Esperanto", verkita de Postnikov. Dank'al la libro komenciĝis Esperanto-movado en Japanio. Ftabatej Ŝimej plurfoje publicis pri Esperanto kaj propagandis ĝian pacifisman idealon.

Ano de Sankt-Peterburga societo "Espero" estis fama rusa verkisto Leo Tolstoj. Lia disĉiplo, franco el Vladivostoko, Viktoro Libren dum la tuta vivo kiel en Rusio, tiel ankaŭ en Francio estis lig-

ita kun Esperanto-movado. Viktoro Lebren estis filo de Anatolo Lebren, kiu naskiĝis en Parizo kaj en Francio ricevis diplomon de fervoja inĝeniero. Pli ol 30 jarojn li servis en rusaj fervojoj, okupis diversajn administraciajn postenojn. Ekde 1893 Anatolo Lebren servis en For-Orienta regiono, kiel helpanto de ŝtata inspektoro, aktive partoprenis en konstruado de fervojo kiu kinligis Ussura regiono kaj Manĉurio. En majo 1899 li mortis en Vladivostoko. En la urbo restis lia filo Viktoro kaj edzino Luiza. Viktoro, 17-jara lernanto de gimnazio, tiutempe jam bone konis ĉiujn verkojn de Leo Tolstoj, profunde akceptis filozofion de la verkisto pri komuna amo kaj pacifismo. Konsternita pro morto de sia patro, en majo 1899 li skribis al Tolstoj ok-paĝan leteron en kiu petis konsilon - kiel plu vivi.

Post du monatoj en Vladivostokon alvenis bonkora kaj saĝa letero de la fama verkisto.

Jen estas fragmento el la letero:

- Nekonata, juna kaj kompleza amiko. Via letero atingis min dum mi malsana kuŝas surlite. Tamen mi volas almenaŭ kelkvorte respondi al vi ĉar via sinceranima kaj kora letero impresis min. Vi demandis al mi kion fari, kiel aranĝi sian vivon. Al vi ŝajnas ke ĝis kiam viaj novaj ideoj ankoraŭ ne realigis, ĝis tiam vi ne plenumis vian destinon, deflankiĝis de via devo. Ne rapidu realigi progresivajn opiniojn en via vivo, sed uzu ĉiujn animajn fortojn por ke la novaj ideoj profunde penetru kaj gvidu vin eĉ en la plej malgravaj viaj kondutoj. Se tio sukcesos, do malnovaj formoj de vivmaniero nepre transformiĝos (kvankam ni ne povas antaŭvidi en kiajn), kaj nepre ekregos novaj formoj. Tio similas kiam oni kuŝas tro multe da hejtlignoj por ankoraŭ eta fajro. Do, anstataŭ grandigi la fajron, oni estingas tiun. Nur solan konsilon al vi: necesas ĉiam memori, kio estas la plej grava, sed kio ne tre. Kun viaj nunaj opinioj tre gravas grandigi amon ĉirkaŭ vi, kaj ne difekti tiun amon, kiu jam ekzistas. Mi ĝojas ke mi havas amikojn en For-Oriento.

Kun amo. Leo Tolstoj.

Viktoro Lebren ricevis la leteron en novembro 1899. En la sekva jaro li vizitis bienon de la verkisto en Jasnaja Poljana kaj de tiu momento

komenciĝis ilia persona konatiĝo kaj komuna laboro. Dum kelkaj jaroj Lebren servis kiel sekretario de Leo Tolstoj.

Viktoro Lebren travivis interesan kaj neordinaran vivon. Li ĉiam sekvis al konsiloj de sia majstro, vivtenis sin nur per propraj fortoj. Poste li fariĝis unu el plej spertaj abelistoj en Rusio, kaj post elmigrado en 1926 la plej bona abelista en Francio.

Li verkis kelkajn memor-librojn, publikigis korespondaĵojn kiu enhavis 47 leterojn de Lebren al Tolstoj, kaj 20 leterojn de Leo Tolstoj al li.

Viktoro Lebren mortis en 1979, sukcesinte festeni sian 97-jaraĝo. Pri li multfoje aperis publikajoj en rusia kaj franca gazetar. En 1969 87-jaraĝan Lebren-on vizitis hungara verkisto Erno Farkaš, kiu verkis artikolon "Gastado ĉe sekretario de Leo Tolstoj".

Jen eta fragmento el ĝi:

"Lebren, simile al lia fama majstro, plugas kaj breads abelojn. Sed li ne estas ermito: li interesiĝas pri ĉio, kio okazas en la mondo. Vizitante urbon por produktajoj, li ne forgesas preni librojn el biblioteko, viziti entreprenojn de esperantistoj. Li restas fidela al tradicio de Leo Tolstoj, kiu estis ano de Sankt-Peterburga E-societo "Espero". "

Pasis 104 jaroj de kiam estis fondita la Vladivostoka filio de la peterburga societo ESPERO. Nuntempe en la urbo aktive agadas E-klubo PACIFIKO ĉe la Societo de esplorado de Amura regiono kaj havas vastajn internaciajn rilatojn kaj hodiaŭ festas sian 25-jariĝon. Gratulojn al ĝi.

Aleksandr TITAJEV(Vladivostok)

[解説/星田 淳]

ウラジオストク・エスペラントクラブ (PACIFIKO) から、10月の同クラブ25周年記念行事の寄稿。この土地のエスペラント運動のザメンホフの時代に始まる百年以上の歴史についての10月7日の放送を北海道大会に参加したことがあるS-ro Gennadij Šlepčenko がエスペラント訳してつけてくれた。ウラジオストク出身のエスペランチストで文豪レフ・トルストイの秘書をつとめ97歳まで生きた V. Lebren, 1902年クラブ会長だった F. Postnikov にすすめられて、ここから日本にエスペラントを伝えた二葉亭四迷のことなど。

Danke ricevitaj —受領郵便物— (屋田淳 扱い—読みたい方はご連絡下さい)

*LA VERDA TERO; organo de NORD-ORIENTA ESPERANTO-LIGO, n-ro 52, septembro 2005. 第46回東北エスペラント大会 (2005. 11. 5-6, 秋保温泉) の案内、朗読コンクール課題文、東北の運動記録など。

*戦禍を語り継ぐ会のご案内とお願い 2005. 10. 29; 12・8戦禍を語り継ぐ会 (講師: 元B級戦犯 飯田進 氏)

*郵便振替口座をご利用の皆様へ/郵便振替サービス料金改定のお知らせ (平成17年11月: 日本郵政公社)

*PONTETO: Novembro 2005 N-ro 214: 関東エスペラント連盟(ELK): B5X 8頁のうちエスペラント文2頁はネパールからのメールと東京ザメンホフ祭の記事(12\13)。12\7の朝日新聞への頭書もあり、novembra numero だが未来の記事も出るらしい。「冷え取り健康法」の解説(12頁) 同封。

*La Vulkano: N-ro 153, Vintro 2005: LA ORGANO DE HUKUOKA ESPERANTO-SOCIETO: B5 X 8頁のうちE文1頁半は S-ro Frank Stephan (札幌にも来たことがある) の寄稿文。

*Novajoj Tamtamas: N-ro 207, Decembro 2005, JER(Jokohama Esperanto-Rondo), A4 X4頁、全文E. 日本大会の記事の中で F-ino Olga Gribovan (Moldavio)の Protekto de Danuba naturo が interesa!

*La Tamtamo: 第 374号(2005\12月), A4X 6 頁、JER 発行、日本語。10月の第92回日本大会(横浜) 関係記事。

*VOJO SENLIMA; N-ro 165, Decembro 2005, 熊本エスペラント会. B5 X12頁のうちE. 文3頁弱は1986~87年朝日新聞に出た大陸での戦争体験記録。いつもながら多彩詳細な活動記録に感心。

*受講生通信 第104号, 2006-01-01, 沼津エスペラント会, B5X12 頁の内E. 文約1頁半。この通信講座の入門/初級、と中級の案内と申込書同封。

*Mejlstono 2006 januaro N-ro 193, 仙台E会: B5X10 頁の内E. 文1頁弱。「訃報 カワハラ カズヤさん」の3行記事。

*第4回北海道フォーラムへのご参加と宣伝のお願い; 2006. 1. 4 強制連行・強制労働犠牲者を考える北海道フォーラム(2006. 2. 19本願寺札幌別院)

*La Movado; KLEG (関西エスペラント連盟) 発行、N-ro 659 jan. 2006, B5 X 16頁のうちE. 文約3頁。記事に「北海道大会、登別で開く」。Sep-jara infaneto (七つの子) の楽譜、訳文は「七才の子」の意味、との判断から小西岳が訳したもの。

*NOVA VOJO: N-ro 414 januaro 2006, EPA (エスペラント普及会)、A5 X44 頁中E文19頁。海外特派員 Jeremi Gishron の Trioble Einstein は、国際語、科学、Einstein の時代的進行を追ったもの。前号に続く Wang Minhao の Ŝanhajo, lulilo de la Ĉina Esperanto-movado は、中国エスペラント運動史の一部である。

*Oomoto; Oficiala organo de Oomoto

kaj Jinrui Aizen-kaj(UHA), n-ro 451-452, 2004, 2005 januaro-decembro. B5 X36頁、全文エスペラント。上質紙、写真が多い。1924年の出口王仁三郎一行のモンゴル訪問80周年記念行事の現地モンゴルからの報告、ブラジルからも同様の80周年行事報告。

*Novajoj Tamtamas: N-ro 208, Januaro 2006, JER, A4X4頁、全文E. 前号にもあった F-ino Olga Gribovan の文(Leteroj el legantoj\El Odeso)がこの号の大部分を占めている。

*PONTETO: Januaro 2005 N-ro 215: 関東エスペラント連盟(ELK): B5X 8頁のうちE. 文3頁半。6月、「アジア諸国との友好の中で」の大会テーマで開かれる第55回関東エスペラント大会の予告。韓国・日本・中国共同編集「未来を開く歴史」E. 版を中心に。Gravaj festoj en ĉies vivo/Jadranka Miriĉ

はSCG(Serbio kaj Montenegro)からのたより。

*La Tamtamo: 第 375号(2006\1月), A4X 8 頁、JER 発行、普通日本語だけが今回は合計1頁強のE. 文あり。読書会報告は pri Hundo de Flandrio :trista...mizera...kruela rakonto なのに「ふしぎにうらみのない」宗教的感覚の理解が日本人には困難か。外国人招待の経過(板橋満子)は参考になる。

*La Movado; KLEG発行, N-ro 660 feb. 2006, B5 X16頁のうちE. 文約2頁。故竹内義一さんの学んだ京都人文学園の同窓生の思い出。「カワハラカズヤさん訃報」は8行。

*NOVA VOJO: N-ro 415 februaro 2006, EPA、A5 X44頁中E. 文15頁。海外特派員報告はSlovakio, Ĉinio, Pollando, Moldavio から。

Forpasis Samideano KAWAHARA Kazuya
カワハラ・カズヤさん死去

HOSIDA Acusi

北海道エスペラント連盟 様

前略、師走も下旬となり慌ただしくお越しのことと思います。

さて、エスペラントを通じ、長い間、皆様とともに活動をしておりました仙台のカワハラカズヤは、平成17年11月初め、死亡いたしました。ちょうど四十九日法要を済ませたところです。ここにこれまで生前賜りましたご厚情に深く感謝申し上げます。大変お世話になりました。有難うございます。

なお、遅くなりましたが、これをもって退会の連絡とさせていただきます。早々
札幌市北区屯田 ー 省略 ー 河原多恵子 '05/12/18

上記の連絡は元事務局(北区麻生ロンデタージョ)へ送られており、連盟へ廻っ

て来たのは1月末。同じ文を受け取った関西連盟などからの問合わせが先だった。

11月はじめ仙台で死んだらしい、とのメールが来て驚いた。10月末から職場を欠勤していた、と聞いたが、ちょうどそのころ、我々は紅葉の登別市鉾山町で第69回北海道エスペラント大会を開いていた。9月14日付けの彼のはがきはそれにふれていた。

「開催地付近のホロベツは、知里幸恵ゆかりの地なのですね。行ってみたいような、遠すぎるような」 遠すぎるはずはないじゃないか、君が編集した最後の機関誌 Heroldo de HEL N-ro 42(aprilo-majo, 1992) の巻頭見出しは、こうなっていた—

「われわれは遠くから来た、そして、われわれは遠くまで行くのだ」

Zamenhofの La Vojo だな、この感覚は …

Tra densa mallumo briletas la celo, Al kiu kuraĝe ni iras.
Simile al stelo en nokta ĉielo, Al ni la direkton ĝi diras.

Nur rekte, kuraĝe kaj ne flankigante Ni iru la vojon celitan!

Ni paŝo post paŝo, post longa laboro, Atingos la celon en gloro.

遠い目標につながる、我々の進む一本道。La Vojo が示すそれを、彼はあの最後の号の巻頭に掲げて北海道を去った。そして彼もどこかで同じ道を進んでいるはず、と思っていたのだが ……

今、われわれの声の届かぬ「遠く」へ行ってしまった彼のエスペラント歴を振り返って見る。

1954年、札幌生まれ。高校時代羽仁五郎の本で Esp. を知った。

詩集「編み笠」(ひろし・ぬやま)で Esp. の単語をまじえた詩を読んだ。

1974年、東京での学生時代、中央労働学院のエスペラント講座(講師:松久保國奉)に参加

1985年 札幌へ帰り、札幌エスペラント会に参加。

1987~1992年 北海道エスペラント連盟で活動、機関誌 Heroldo de HEL の編集を担当。

1991年 第32回東北エスペラント大会(青森おのえ荘)に参加

1992年 全国合宿(入間)、日本大会(松島)に参加、仙台に転居

1991年ころから、彼の離道の原因(のひとつ)かと思われるひとの姿が、身辺

に見えていた。この頃彼が Heroldo に書いたエスペラント文に、そのあたりの状況が戯文的に現れている。彼の文才はなかなかのもので、あれだけ意のままの表現のできる人は北海道にいなかったのではなかろうか。実に惜しい。

Idealisto として、自分の原則をいつもしっかり持っている人だった。だから満足できる編集にならないと発行が遅れることも度々。大陸で日本が行った戦争を「正義」とする原稿には書き直しを要求し、ボツにした。連盟委員長の原稿も内容に不満か、ボツにされたことがある。権威を恐れぬ批判で。物議を醸したこともあった。しかし、個人の人格や文章についての欠席裁判的な批判について、その「非礼」をとがめるなど、折り目正しいものも持っていた。

[第2回委員会報告] Protokolo de la 2-a Komitato Kunsido

日時：2005年12月17日18時～

場所：札幌市民活動サポートセンター

出席：後藤、佐藤英治、佐藤不二雄、椿、中田、横山、星田

傍聴：近藤、切替

欠席：天方、Anikejev, 阿部、岩井、大山口、須藤、

議事：

* 辞任役員：昨年度委員には留任をお願いしたが、

樺山祐介、宮沢直人の2人からは辞任の申し出があった。

長い間ご苦労さまでした。今後もよろしく願います。

* 財政(椿)：決算、予算実施計画を立てる。

* 広報 (HP: TTT-ejo) 累計アクセス 47394、エスペラント関係の質問もぼつぼつ。

* メールマガジン：11月分の原稿は出してあったが発行されず、休刊になった。

天方さん(発行担当)からの連絡はなかった。対策をとる。

* 情報・宣伝：徳田カトリック教会誌「樺」の、「平和の滝と相沢良」を紹介
(Heroldo de HEL 前号に入れた)

* 図書部：Rondetaĝo から引き取った図書を1月以降整理する(佐藤英治、後藤、中田)。日本大会での展示販売のため借りた Ainaj Jukaroj 6部をサッポロ堂書店に返す。当面、販売業務は行わない。

* 機関誌部：編集に当たり、見出しなどに工夫必要。N-ro 105 は120部印刷し、会員、団体、海外などに93部発送した。

* 年間計画

・ 5月合宿：おこばち山荘(おたる自然の村)を
5月20日(土)13時～21日(日)11時 の間 使用すると申し込んだ。

・ 北海道大会：10月14日(土)～15日(日)、札幌(詳細未定)

* 次回委員会：12月17日(土)18時、札幌市民活動サポートセンター

Memorkunvenoj por AIZAŬA Rjoo
相沢良没後70周年 講演と文化のつどい

HOSIDA Acusi

Pri F-ino AIZAŬA Rjoo(Aizawa Ryô) mi informis iomete en la 10a paĝo de N-ro 106 de Heroldo de HEL. La 28an de januaro 2006, okaze de la 70a datreveno de ŝia morto, oni havis memorkunvenojn en Sapporo, kie ŝi batalis kontraŭ tiama militisma potenco kaj subpremo kontraŭ laboristoj.

La unua kunveno okazis antaŭtagmeze de la tago antaŭ la reliefa statuo de Rjoo apud Akvofalo de Heiŭa(Heiwa, =paco), kie ŝi piknikis kun junaj koleginoj por interparoli, studi pri paco kaj feliĉo de laboristoj, kune sin kuragigi per laboristaj kantoj en la jaro 1932.

La dua kunveno de la tago okazis de la 13a kaj duonhoro en Studa Domo Ĉeria en Mijanosaŭa. Tie oni havis muzikajn prezentojn, salutojn kaj memorigan prelegon de eksparlamentano KODAMA Kenĝi(KODAMA Kenzi).

相沢良については Heroldo前号10頁の記事で紹介した。2005年、2次大戦終了(敗戦)60周年を迎え、このごろはそれに先立つ戦争準備の時代から国内の批判・言論を封殺した治安維持法による弾圧とその犠牲者が注目されている。

その犠牲者の一人伊藤千代子(1929年獄死)の手紙が昨年苫小牧市図書館で公開され、7月には記念行事があった。9月にはカトリック徳田教会(東京)の会誌に「平和の滝と相沢良」が載り、エスペランチストだった彼女の顕彰碑が札幌にあることが判明(治安維持法犠牲者国家賠償要求同盟や共産党関係者には知られていたようだが、我々とは接触がなかった)。

伊藤千代子獄中最後の手紙と「集い」講演録が苫小牧で出版されたとの新聞記事が出たので申し込んだら、1月28日に相沢良の記念行事が札幌である、との連絡があったのが1月25日。一応HEL関係者にメールしたが行ける人はなかったらしい。1月28日は彼女の70回目の命日だった。

この日午前、私は「氷都苫小牧国体」の閉会式に合唱隊ボランティアとして出るので11時30分からの「平和の滝碑前祭」には間に合わず、西区宮の沢の「生涯学習センターちえりあ・6階講堂」で午後開かれた「講演と文化のつどい」には少し遅れてたどり着けた。開会あいさつ中。メッセージ紹介、合唱(北海道合唱団)の中に相沢良を歌ったものもある。

記念講演(児玉健次元衆議院議員)では大日本帝国憲法以来の歴史や相沢良の経歴など。「初めて警察に逮捕訊問されたとき、小学校も満足にいけなかった、そんな文は書けない、と言い逃れ、あとで女子医専中退、英語・ドイツ語・エスペラントも使えるインテリとわかって、警察は大いに悔しがった…」など、エスペラントについても少しは話されていた。休憩時間にちょっと話してみたが、青森県で女学生時代の相沢良が Martaを読んで感銘を受けたこと、淡谷裕蔵(歌手淡谷のり子の叔父)のエスペラント勉強会に参加していたことなど、児玉元議

員はよく理解しているようだった。

獄中からの書簡に、エスペラントの本の差し入れを依頼している文があった。
死の1年3ヵ月前(1934.10.25)、札幌刑務所から札幌市内の姉へ。
17冊の依頼のうち4冊がエスペラント関係、次の通り。

- 1、エスペラント基礎文範 ザメンホフフランス・エスペラント中央書房
(星田注: Fundamenta Krestomatioのこと、青森の実家にあるはず、と説明付)
- 1、模範エスペラント独習 小坂狷二 秋田雨雀(実家にあるはず)
 - 1、エスペラント新旧約聖書 ザメンホフ 英国内外聖書会社
- 注。エスペラントの本は日本エスペラント学会で取り次ぐはずですから一応照会の上、無いときは外国に取次ぎしてもらふといいです。
- 1、新撰エス和辞典 日本エスペラント学会 0.75

私(星田)の手元にも2番目以外の本はある。多くのエスペランチストでも、そうではなかろうか。札幌刑務所で、手元にこれらの本をおいていた相沢良は、最後までエスペラントと共にあった、と考えられる。

[編集後記/Redaktanto parolas ...]

*Kio okazis al vi, KAWAHARA Kazuya? Nur tiel vane demandi, povas ni nun. Vi ĝoje skribis, ke via filino studas en universitato de Hirosaki. Ĉu ŝi vizitis vin, longe ne vidatan patron? Oni informis, ke vi ne venis al la laborejo ekde la lastaj tagoj de oktobro, do kiam ni havis La 69an Hokkajdan Kongreson en Noboribecu. Se ni tiam salutus vin telefone de la kongresejo, kiel vi aŭ oni respondus? Eble ni devus saluti vin por via karto, kiun mi citis en ĉi tiu sama rubriko de la lasta numero, ĉu?

Via lasta partopreno en esp-a kunveno estis la lasta KLEG-kongreso. Kia volo aŭ deziro igis vin fari tiel? Via lasta profesio estis post-laboristo en 新仙台郵便局 kaj vi montris vian lastan volon kontraŭ KOIZUMI per ruĝaj literoj sur la poŝtkarto; 郵政民営化阻止!
Kontraŭvole, tamen, ni nun devas saluti vin ADIAŬ!!

*「もったいない」についていろいろ書かれているので、日本人の立場で何かできないか、と始めてみたが、スペースと時間不足で、中途半端のままで、出しました。もっとまとまったものを Monato かインターネットニュース s.c.e. に出したらどうでしょうか。ついでに・・・我々が実用しなければ、世間の人には、エスペラントとは何か、どう役に立っているのか、なにも見えません。使える人がいても使わず、人に知られない。一番「もったいない」のはこれですね。

*Pasporta Servo(TEJO の国際民宿組織) en 札幌、復活! 2006 のリストに出ました。前と同じく北区麻生の宮沢直人宅。4人X60泊以内可。札幌訪問希望で宿泊先を探すときは Gastiganto 宮沢に連絡するように知らせてください。道内にはほかに苫小牧、美唄にあり計3ヵ所。Gastigantoを募集中!!